

Zpráva z mezinárodní konference „2000 NATO Civil and Military Blood Conference“ a mezinárodního zasedání „53rd AABB Annual Meeting“

Miloš BOHONĚK

Ústřední vojenská nemocnice, Praha

Ve dnech 9. až 10. listopadu 2000 jsem se ve Washingtonu (USA) zúčastnil v pořadí šesté transfuziologické konference členských států NATO, nazvané „2000 NATO Civil and Military Blood Conference“. Program konference byl poměrně krátký (pouhé 2 dny), kdy jedním z důvodů byla bezprostřední návaznost na další akci - „53rd AABB Annual Meeting“ (American Association of Blood Bank) - konanou tamtéž ve dnech 4. až 8. listopadu, kde se diskutovalo o většině odborné problematiky.

Konference se zúčastnilo okolo 200 delegátů a zástupců vystavujících firem ze zemí NATO, ale i z dalších zemí - Slovensko, Rumunsko, Chorvatsko, Bosna a Hercegovina, Slovinsko, Gruzie, Egypt, Estonsko a Ukrajina. Mnozí účastníci konference se zúčastnili i předcházející akce - „NATO Joint Civil - Military Health Service Meeting“, jejímž tématem byla koordinace vojenské a civilní medicíny členských států NATO.

Konference byla organizována jako jedno pleární sympozium a prezentace posterů.

Většina sdělení se z výše uvedených důvodů týkala spíše organizační problematiky vojenské a civilní transfuzní služby, a to především v krizových situacích. V této souvislosti byly nejzajímavější přednášky tureckých a bosenských autorů. V obou příkladech krizového managementu zásobování krví (zemětřesení v Turecku a balkánský konflikt v Bosně) byla zřejmá zkušenost, že podstatnou, ne-li zásadní, úlohu hraje zejména dobrovolnost a nasazení personálu a dále masová a dobrovolná podpora z řad obyvatel-dárců krve. Zažité postupy se opouštějí, prakticky jedinou reálnou možností je příprava a podávání plné krve.

Postupy zásobování zahraničních misí zemí NATO, demonstrovány opět především na příkladu balkánského konfliktu, jsou vesměs shodné, založené na pravidelných leteckých dodávkách erytrocytů a plazmy z mateřských zemí, s převažujícím spektrem univerzálních krevních skupin. Imuno-hematologická vyšetření jsou založena na kompaktních systémech gelové aglutinace.

Důraz je kladen na standardizaci, zejména podle normy STANAG 2939 („Lékařské požadavky na

krev, dárce krve a potřebné vybavení“), i když byla připomenuta dobrovolnost v procesu ratifikace.

Prioritním problémem bezpečnosti krevních převodů je pak důvěryhodné vyšetření infekčních markerů, kdy pro vojenskou a krizovou problematiku mohou být vhodné nové generace rychlostestů.

Z perspektivních trendů v oblasti vojenské transfuzní služby byly proti minulé NATO Blood Conference v Lisabonu méně zdůrazňovány umělé kyslíkové nosiče, jejichž rutinní používání je stále velmi vzdálené. Díky novým technologickým možnostem je naopak očekávána (a doporučována) renesance kryokonzervace erytrocytů. Stěžejní úlohu zde hraje nový přístroj firmy Haemonetics, který umožňuje přípravu (glycerolizaci) erytrocytů pro zmrazení uzavřeným způsobem a stejně tak jejich deglycerolizaci po rozmrazení, a to bez problémů i v polních podmínkách. Takový postup prodlužuje expiraci rozmrazených erytrocytů z původně 24 hodin na několik týdnů. Své zkušenosti a postupy v této oblasti nejpodrobněji prezentovala na několika posterech belgická vojenská transfuzní služba.

Velmi perspektivně se v této souvislosti jeví také nově nastoupený trend přístrojových erythrocytoferéz, které umožňují efektivní výrobu naprosto standardních jednotek erytrocytů pro dlouhodobé skladování vybraných krevních skupin.

Vojenská transfuzní služba Armády ČR se prostřednictvím oddělení hematologie a krevní transfuze Ústřední vojenské nemocnice na konferenci prezentovala dvěma postery:

1. Vojenská transfuzní služba ČR - nové prostředky polní zdravotnické techniky
2. Zásobování krví mise AFOR a krevní sklad 6. polní nemocnice

Na závěr jednání bylo přijato společné komuniké, které doporučuje pokračovat v harmonizaci postupů transfuzní služby jednotlivých členských zemí NATO a vyzývá k co nejúžší spolupráci vojenského a civilního zdravotnictví nejen v této oblasti. Jedním z prostředků k dosažení obou cílů je přijímání a zavádění mezinárodních jakostních systémů a standardů.

Výše zmíněná konference Americké asociace

krevních bank je pravidelnou každoroční akcí seвероamerické transfuzní služby, která ale již dávno překročila rámec USA a spolu s kongresy ISBT (International Society of Blood Transfusion) patří k nejvýznamnějším mezinárodním oborovým akcím v roce. I tentokrát se konala za mimořádné účasti - asi 3000 osob, z toho několik stovek zahraničních hostů, včetně početné skupiny kolegů z České republiky.

Tato konference probíhá paralelně v mnoha sekcích a je patrný důraz na její edukační charakter. Účast na jednotlivých přednáškách také hraje výraznou úlohu v postgraduálním systému vzdělávání amerických transfuziologů. Původní práce se proto v přednáškových sekcích prakticky nevyskytují, ale jsou prezentovány v obrovské posterové sekci, kde bylo vystaveno několik set sdělení.

Shodně jako na ISBT kongresu v létě ve Vídni byla i zde jedním ze stěžejních témat diskuse o nových trendech vyšetřování infekčních markerů, zejména o metodikách molekulární biologie - PCR. Mimořádně velké pozornosti, především v posterové sekci, se těšily nové odběrové techniky - dárčovské dvojité erythrocytoferézy, kdy většina autorů zdůrazňovala jejich efektivitu a rovněž velkou při-

tažlivost pro dárce krve.

Nicméně nejdiskutovanější problematikou (podle mého odhadu až 30 % všech sdělení) v přednáškové i posterové sekci bylo jištění jakosti, zavádění jakostních systémů, audity, postupy kontroly kvality. Pozoruhodné bylo zjištění, že také na americkém kontinentu se stává kromě jakostních systémů USA prestižní a nutnou záležitostí i zavádění systémů jakosti podle norem ISO, které mají evropský původ a v USA se nemohly dlouho prosadit. Není proto výjimkou zařízení transfuzní služby, které kromě nutného certifikátu (povolení k výrobě) od FDA (Food and Drug Administration - Úřad pro výživu a léčiva) disponuje několika dalšími certifikáty o splnění podmínek různých systémů jakosti.

Korespondence: MUDr. Miloš Bohoněk
Oddělení hematologie a krevní transfuze
Ústřední vojenská nemocnice
U Vojenské nemocnice 1200
169 02 Praha 6-Střešovice
e-mail: bohonmil@uvn.cz

Do redakce došlo 28. 12. 2000